

O B S A H.

Články obecné.

Co jest nám učitelům činiti v novém roce? (Ant. Macháč.) Str. 1.

Prostonárodní homilie na texty vlastenecké. (Starý Vlastenec.) Homilie I. 145., 165. — Hom. II. 193. — Hom. III. 305., 321.

Památce Boleslava Jablonského. (J. Havelka.) 161.

Vzkříšení. (A. Macháč.) 225.

Desátého května roku tisícího osmistého osmdesátého prvního. (S podobiznami JJ. císař. a král. Výsostí korun. prince Rudolfa a korun. princezny Štěpány.) (A. Macháč.) 273.

O sporu církve se školou. (J. Hrdý.) 433.

Resoluce českých sjezdův učitelských ve Slavkově a v Náchodě. 483.

Řeč děkana Jos. Macha o sjezdě náhodském. 489.

Co hubí mravnost naší mládeže, a jak dalece lze učiteli působiti proti demoralisaci mládeže. (J. Vítek.) 505., 527., 560.

Jak stojíme? (F. Slaměník.) 537., 569., 745.

Třeba-li nám bavit se karbanem? (A. M. N. G.) 585.

Čím bavit se v nastávající době zimní? (M. Surmova.) 626.

Bernard Bolzano. (A. Macháč.) 633., 665.

Vychování naše budiž česko-národní. (M. Vltavský.) 649.

Paedagogika a didaktika.

O některých obtížích při skládání čítanek pro I. třídu školy obecné. (J. Lepař.) 3., 20., 33., 49., 65., 97., 113.

O koncentraci. (E. Schulz.) 9.

O zkouškách způsobilosti učitelské. (K. Lecký = A. Macháč.) 17., 81., 129.

Národní poesie v našich školách. (K. L. = A. Macháč.) 51, 122, 221., 266., 282., 298.

Udílání známek ze zeměpisu a dějepisu na školách obecných a měšťanských. (J. Krejčí.) 101.

Kterak učím žáky opisovati? (L. Pivoda.) 186.

O volbě stavu. (V. Podhajský.) 241.

Promluvení k dětem při školní slavnosti dne 10. května. (A. Macháč.) 257.

Příspěvek ke současnému zaměstnání více oddělení. (J. Funtíček.) 337.

Čítanky pro I. třídu škol obecných (vůbec pro I. školní věk), jsou-li bez obrázků, jsou kusé. (J. Lepař.) 369.

O představách a některých momentech paedagogicko-didaktických, jež na působnosti představ se zakládají. (F. Šimek.) 417., 449., 473, 491., 512., 521., 541., 553., 574., 588., 637., 669., 704., 729.

Slovo o posuzování čili třídění úkolů. (M. Krejčova.) 423.

O pomůckách při vyučování přírodopisným ve III.—V. třídě škol obecných. (J. Klika.) 497.

O učitelích fysice vyučujícím. (J. Klika.) 601., 640., 657.

Zeměpisné vyučování a život praktický. (J. Funtíček.) 681.

Hovory o naší literatuře paedagogické. (J. Klika.) I. O jistém nadbytku a jistém nedostatku naší literatury methodické. 697. — II. O prostředcích ku zvelebení naší literatury methodické. 698. — III. O prospěšnosti vydávati „Roční rozhledy po českém školstvu elementárním.“ 736. — IV. O žádoucím zřízení „Ročních rozhledů po českém školstvu elementárním.“ 738. — V. O vydávání české encyklopaedie paedagogické. 761. — VI. O významu české encyklopaedie paedagogické. 780.

O šetření citu dětského ve školách. (J. V. Novák.) 777.

Psychologie.

O fantasii básnické. (J. Kapras) 307., 324., 339., 353., 387., 404., 436., 457.
O cti. (J. Kapras.) 620., 653., 685., 713.
(Viz také „O představách...“ v oddíle „Paedagogika a didaktika“.)

Jazyk.

O některých zvláštnostech pádů předložkových a jak proti nim často chybujeme. (J. Bartoš.) 5.

O podstatných jménech v -tel a -dlo. (M. Blažek.) 22., 37.

Správně-li říkati „sděliti něco s někým“ nebo „někomu“? (F. Bartoš.) 127.

O Vinařického překladech spisů Vergiliových a Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic. (V. Plánský.) 136., 152., 177., 200.

Čeho dbáti v učení mluvnickém. (K. Kolářek.) 148., 168.

O některých pomůckách při vyučování mluvnickém na školách obecných. (M. Blažek.) 196., 209., 227., 247., 259.

Zbytečné starosti. (F. Bartoš.) 243.

Jak psáti jména odtažitá v „-ání“? (F. Bačkovský.) 338.

O názvech pozemků. (F. Stránecká.) 341.

Malá ukázka prstonárodní fraseologie hledíc zvláště ke konkrétnosti našeho jazyka. (F. Bartoš.) 401.

V Napajedlích, Napajedlách, Napajedlech? (V. Prasek.) 465.

Několik slov o vyučování grammatickém. (F. Bayer.) 572., 591., 623.

Couvert, adressa. (V. Prasek.) 608.

O slovesech předponových. (F. Bartoš.) 635., 651.

Její, chtí (chtějí), chtě (chtěje). (F. Bačkovský.) 672.

O pádech předložkových jakožto částech věty. (F. Bartoš.) 686., 700.

Ku vyučování mluvnickému. (K. Kolářek.) 717.

V prvních biblich novočeských. (F. Bílý.) 751., 764.

Mathematika.

Úryvky chronologické. (Jan Havelka):
I. O letokruhu slunečním. 10., 25. —
II. O zlatém čísle. 278., 289. — III. Indikce neboli římské číslo poplatkové. 734. — IV. Co jest to „litera nedělní“? 747. — V. O vypočítávání a zužitkování litery nedělní. 783.

Ztrojmocňování a stanovení třetí odmocniny čísel soustavy desetní. (J. Šíkola.) 40., 54., 69., 84.

Návod ku zdvojmocňování čísel soustavy desetní. (J. Šíkola.) 183., 198.

Země- a dějepis.

Záhady místopisné. (V. Prasek.) I. Východní hranice ke Slezsku a zemské brány u Moravské Ostravy a Místku. 68. — Místek, jeho původ, osudy a jméno. 88. — III. Místní jména v -sko, -ské. 154. — IV. Naše „Stará Města“. 311. — V. Naše osady řečené „Staré“. 385. — VI. Že jméno osady jedné přechází na jinou. 420. — VII. Osady, jejichž dvojí jméno ukazuje ke dvěma obcemi v jedno splynuvším. 475. — VIII. Na kterých pravidlech děje se proměna místních jmen českých na německá? 543., 557. — IX. Osady, jejichž jména mají přívlastek národopisný. 617., 643.

Vpády nepřátelské na Moravu, zvláště pak na Valašsko. (M. Václavek.) 180., 212., 231., 244., 263.

O portáších. (M. Václavek.) 356., 373.

Morava za války husitské hledíc k Čechám. (E. Bronec.) 525., 545.

Bouře náboženské na Moravě. (J. Havelka.) 594., 605.

Vědy přírodní.

- Čemerice (F. Polášek.) 27.
Několik slov o spektrální analýsi. (J. Šikola.) 132.
Botanický kalendář. (F. Polášek.) Leden a únor. 59. — Březen. 119. — Duben. 203., 214. — Květen. 267., 283., 295. — Červen. 328., 344., 360., 379. — Červenec. 410., 425., 442. — Srpen. 468. — Září. 500. — Říjen. 580. — Listopad a prosinec. 659.
O krupobití. (A. Burjan.) 355., 371., 389.
Světlo a teplo. (E. Schubert.) 453., 508., 675., 788.
Tolije bahenní. (F. Polášek.) 547.
Odsouzenec. (F. Stránecká.) 563.

Články methodické.

a) Mluvnictví.

- Výklad čl. 57. „Slunce a vítr“ ze III. dílu čítanky pro ob. i měšť. školy. (L. Červenka.) 105.
Příspěvky k vyučování slohového. (J. Funtíček.) 138., 358.
Výklad čl. 37. „Kterak údové těla proti žaludku se vzbouřili“ ve III. čít. pro ob. i měšť. školy. (L. Červenka.) 156., 172.
Stejnozvučná slova se slabikami různé délky na odlišení významu. (F. J. Svoboda.) 313.
Vyučování mluvnické ve III. oddělení škol jednotřídných a ve II. třídě škol dvoutřídných, jak bylo vypracováno stálým výborem a schváleno učit. konferencí v Litovli. 376.
Rozpravy methodické. (A. Macháč.) I. Kterak děti poznávají hlásky. 407., 438. — II „Výklad slov a věcí.“ 706., 740., 766.
Stejná slova různého významu. (F. J. Svoboda.) 409.
Věcná proprava ku čl. 43. IV. dílu nové čítanky. (F. Chudoba.) 440.
Některé poznámky k „Rozpravě methodické“, kterak učiti hláskám (J. Lepař.) 459.
Věta jednoduchá větou výpustkovou (F. J. Svoboda.) 516.
Výklad čl. 31. druhé čítanky nové. (A. Macháč.) 579.

b) Počty.

- Příspěvky ku počítání v I. třídě. (V. Bardoun.) 103.
Zlomky desetinné. (J. K. Nejedlý.) 309., 325., 343., 359., 391., 424., 461., 479.
Zlomky obyčejné. (J. K. Nejedlý.) 611., 627., 645., 691., 720., 754., 768.

O prvopočátcích vědy počtářské. (J. Hrdý.) 673.

c) Realie.

- Rozhovor o koni. (V. Kálal.) 91.
Zeměpisné učivo pro šestou třídu měšťanské školy. (J. Funtíček.) I. Visla. 217. — Odra. 229. — III. Labe a Vespera. 230. — IV. Rýn. — V. Řeky francouzské. — Dunaj. 231.
Zábavné opakování zeměpisné. (J. Funtíček.) 312.
Rozhovor o krávi. (V. Kálal.) 530.
Zeměpisné hodiny v sedmé třídě měšťanské školy. (J. Funtíček.) Členitost Evropy. 658.

d) Tělocvik.

- Příspěvky k methodice tělocviku. (A. Kučera.) III. Methoda cviků prostých. 116. — IV. Příklady cviků prostých. 261., 281., 291.

Archiv školský.

(Pořádali V. Prasek a F. Slaměnik.)

- Škola ve Velkém Meziříčí, její rektori, mistři a p. (Fr. Stránecká.) 42.
Jan Filipec z Prostějova (V. Prasek.) 44.
Listinář. (V. Prasek.) 73., 205., 218., 234., 249., 285., 299., 330.
Příspěvky k dějinám školy vel.-meziříčské. (V. Prasek.) 220.
Vsetín a jeho školy. (M. Václavek.) 235., 251., 300.
Škola v Ústí. (V. Živocký.) 363.
Kronika národní školy v Polánce. (L. Preis.) 363.
Obecná škola v Leskovci u Vsetína. (J. Kalabus.) 364.

Rozhledy literární.

- Člověk v době předhistorické na Moravě od K. J. Bukovanského. 12., 29.
„Osvěta.“ (Fr. Bílý.) 28.
Všeobecný dějepis občanský od J. V. Práška. (J. Havelka.) 45.
Chraňme lesů! od dra. Fr. Simonyho. (V. Bardoun.) 60.
Čítanka pro čtvrtou třídu škol středních od Fr. Bartoše. (F. D.)
„Světlozor.“ Ročník XIV. (1880.) Část obrázková. (J. H.) 93., 107., 123., 173., 187., 207., 221., 237., 253., 269.
Urbánkův „Věstník bibliografický“, (J. K. Hraše.) 125.

První moravská laciná knihovna pro mládež: „Tři povídky“ od J. Švestky. „Nejslavnější doba země moravské“ od G. Laška. (V. Bardoun.) 141., 157.
 Moravské kalendáře po lid. (F. Dlouhý.) 286., 302., 317.
 Nový spor filologický. (B.) 315., 331.
 Zeměpis pro nižší třídy středních škol od T. Cimrbanzla. (J. H.) 316., 347., 364., 382., 395., 427., 532.
 „Literární Listy.“ (F. Bačkovský.) 397.
 Učebnice psychologie zkušební od dra. G. A. Lindnera. (J. Kapras.) 413., 429.
 Podivínové od J. I. Kraszewského. (V. Špaňhel.) 415., 431.
 Knihy pŕihonné a nálezové od V. Brandla. (V. Prasek.) 444.
 Prakticko-methodická učebnice slohová od J. Vítka. (F. Bačkovský.) 471.
 „Nové básně epické“ a „Dojmy a rozmary“ od Jar. Vrchlického. 485.
 Častolovice nad Orlicí od G. J. Laška. (J. K.) 486.
 „Slavia.“ (F. Budínský.) 501.
 Sbŕratel přírodnin od P. J. Šulce. (F. Dlouhý.) 517., 533., 549.
 „Matice lidu.“ (B.-ský.) 550.
 Za viny nespáchané. Román od M. Baluckého. (F. Bačkovský.) 565.
 K slovanskému jihu. Básně E. Krásnohorské. (L. Frič.) 581.
 Z chudého kalamáře. Od J. Herrmanna. (—č.) 582.
 Archiv přednášek a řečí učitelských. Red. A. K. Víták. (F. M. Vrána.) 597.
 Světlou stopou. Básně J. V. Sládka. (F—č.) 613.
 Jihočeské melodie. Básně. O. Mokrého. 630.
 Z hor. Básně R. Pokorného. (F—č.) 631.
 O básních v I.—V. čítance složené od Štastného, Lepaře a Sokola. (J. Funtíček.) 660., 677., 708.
 Naše vědecké časopisy. (F. Bílý.) 693.
 Skloňování podstatných jmen obecných v jazyku německém atd. od A. Kubeše. (A. Macháč) 708.
 Pět dílů světa v obrazích atd. dle O. Schneidra Fr. Šafránek. (J. H.) 724., 741., 758., 774., 789.

Obzor. Seznam článků v paedag. časop. uveřejněných. Sest. K. Steinich. (F. B—ý.) 725.

Sebevychování. Napsal J. St. Blackie. (Bud.) 790.

Rozmanitosti.

Před třiceti lety. Obrázek ze života učitelského. (F. Stránecká.) 14., 30., 46., 61., 78., 111., 126., 142., 175., 190., 223., 239., 254., 270.
 V Letovicích okolo r. 1350. Obrázek mravopisný. (V. Prasek.) 109.
 Bajky. (J. K. Hraše.) Myslivecký pes a veverka. Starý a mladý orel. 158. — Lišák a kohout. Pavouk a mouchy. Moucha i vlaštovka. 191. — Nový a starý džbán. Pudlík a řeznický pes. Kapr a orel. 447.
 Výlet na Praděd. (J. Havelka.) 333., 349., 366., 383., 398., 614., 662., 695., 710., 726.
 Dodatek [sloha pro Slezsko] k písni „Kde domov můj?“ (F. Polášek.) 400.
 Kašubská pohádka. (H. Krch.) 503., 518., 534.
 Aforismy ze spisů Shakespearových. (J. L. M.) 551.
 O významu slova netopýr. (J. Hrdý.) 583.
 Seznam jmen tratí polních i lesních bývalého panství luhačovického. (F. Stránecká.) 598.
 V Klopotech. (K. V. Rais.) 647.
 Z průpovědí Mat. J. Sychry. (Fr. Bayer.) 728.
 Aforismy o stáří a smrti. (J. M. c.) 679.
 „Vojny“ na Vsatsku l. 1715. a 1717. (V. Prasek.) 743.
 Na jih! (J. H. Lomnický.) 759.
 Aforismy ze Shakespearova Hamleta. (J. Moravec.) 760., 791.
 Náš kantor. (K. V. Rais.) 791.
Knihy a časopisy redakci zasláné.
 (Ve všech téměř číslech.)

PŘÍLOHA

KOMENSKÉHO.

Vydavatel:

František Slaměník.

Ročník IX.

(1881.),

OBSAH.

Články, delší zprávy a provolání.

- Školstvo na Moravě ve šk. roce 1880. Str. 23., 31.
List c. k. zemského školního dozorce V. Prouška. 29.
Seznam knih, které c. k. zkušební komise v Olomouci doporučuje pro přípravu ke zkouškám učitelským. 37.
Provolání ve příčině alba moravských škol J. c. k. Výsosti král. Rudolfovi. 45.
Provolání s strany zbudování pomníku J. A. Komenskému v Brně v r. 1892. 61.
Provolání Ustřední matice školské. 93.
K osmileté návštěvě školní. (J. K.) 101.
Provolání k českým učitelkám na Moravě. 117.
Album moravských škol. 157.
Několik obrázků z časového pokroku školského v zemích mimorakouských. (Fr. V. Kodým.) 224., 287., 366., 375.
Letní valná hromada Ústř. spolku moravských učitelů ve Slavkově. 237.
Krajinský sjezd učitelský v Náchodě. 241.
Paedagogický spolek haličský. (Lud. Pivoda.) 303., 392.
Ve prospěch českého čtení. (Provolání.) 413.

Dopisy.

a) Jednoty učitelské.

- Ústřední spolek učitelů moravských (z Olomouce). 45., 125., 158., 173., 231.
Něm.-brodská „Budeč“. 134.
Uh.-brodský „Komenský“ (z Uh. Brodu). 221., 406.
Bučovská jednota učitelská (z Bučovic). 126., 205.

- Holešovský „Komenský“ (z Holešova). 86., 198., 350.
Uh.-hradištská učit. jednota (z Uhersk. Ostrohu) 167., (z Uh. Hradiště) 232.
Hranická jednota učitelská (z Kelče). 77.
Jaroměřská „Budeč“. 198.
Jihlavská učit. jednota okresu venkovského (z Jihlava) 207., (z Luk u Jihlavy) 294.
Val.-klobucký „J. A. Komenský“ (z Návajny). 63., 165., 279., 286., 408.
Kolínský „Komenský“. 268.
Konická jednota učit. (z Konice). 111., 209., 232.
Kroměřížsko-přerovský „Komenský“. 39., 53., 103., 141., 191., 221., 319., 350., 398.
Mor.-krumlovská jednota učit. (z Mor. Krumlova). 191.
Kyjovský spolek učit. 88., 125., 175., 336., (z Kyjova), 397.
Litovelská jednota učit. (z Litovle). 206., 359., 374., 407., 417.
Lomnický „Komenský“ (z Lomnice v Čechách). 268.
Velko-meziříčská „Budeč“ (z Velk. Meziříčí). 158., 197.
Místecko-novojičinský „Komenský“ (ze Příbora). 14., 62., 205., 320., 342.
Náchodský „Komenský“ (z Náchoda). 30.
Napajedelská jednota učitelská (ze Zlína) 87., 95., (z Napajedel) 182., 365.
Olomucká okresní jednota učit. (z Olomouce) 2., 62., 95., 134., 158., 206., 336., 374., 416.
Opočenská „Budeč“. 30., 133., 189., 208.
Poličská „Budeč“ (z Poličky). 13., 141.
Rožnovský učit. spolek (z Rožnova) 69.
Slavkovská jednota učit. (ze Slavkova) 85., 109., 118., 213., 341.
Tišnovská „Budeč“ (z Tišnovska). 160., 278., 335., 407.
Vsetínský spolek učit. (ze Vsetína). 21., 86., 149., 199., 383.

Znojemský spolek českých učitelů (ze Znojemska). 47., 167., 326., 360.

Židlochovský „Komenský“ (ze Židlochovic). 87., 222.

b) Okresní konference učitelské.

Ve školních okresích:

Něm.-brodském. 277., 285.

Uh.-brodském. 214.

Brumovském (z Vel. Dřevíče). 407.

Hodonínském. 343.

Novojičínském. 214,

Mor.-krumlovském. 197.

Rychnovsko-kosteleckém (z Kostelce nad Orlicí). 302., 311.

Litovelském. 266.

Velko-meziříčském. 263.

Semilském. 349.

Vyškovském. 253.

Znojemském. 327.

c) Jiné zprávy školské a učitelské i různá pojednání.

Z Bouňova. 384.

Z Brna. 1., 21., 46., 109., (O literatuře krvavé) 381. 391.

Ze Starého Brna. 229., 374.

Z okresu něm.-brodského. (Učení dějepisu na školách obecných.) 295., 312., 334., 343.

Z Brumovic. 160.

Z Bučovic. 321.

Z Čech. 89., 231.

Z Hodonína. 78

Z Hodonínska. 351.

Z Jestřabic. 78.

Z Jičínska v Čechách. 232.

Z Jihlavska. 150.

Z Kolína. (Úvaha o zpěvníku J. Fafla.) 287.

Z Karlína u Prahy. (Překážky u vychování.) 15.

Z Litomyšle. 3.

Z východní Moravy 223.

Z Náchoda. (Některá pokynutí, která zrak šetřiti). 293., 309., 351.

Z Napajedel. („V Napajedlích či v Napajedlech?“) 149.

Z Olomucka. (Dějiny Néměště.) 261.

Z Poličky. 16, 22., 392.

Z Prahy. 13., 301., 317., 317., 325, 333., 357., 389., 397., 405., 415.

Ze Příbora. 230.

Z Rožnova. 358.

Ze Semil. 22.

Ze Sentic u Tišnova. 222.

Ze Slezska. („V Napajedlích či v Napajedlech?“) 182.

Ze Strakonice. 417.

Z Tišnova. 160.

Z Troubelic. 175.

Ze Vsatska. 399.

Z okresu vyškovského. (Kterých pomůcek k názornění jest ve škole jednotřídné potřebí atd.) 176., 181., 192.

Zprávy školské, literární a jiné, výnosy a nařízení ministerské a zemských rad školních, oznámení schůzí učitelských, různá svolání atd. atd. (v každém čísle).